

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSGYETEM ÉS A PEDAGÓGIAI FOISKOLA LAPJA

III. évf. 6. szám

1955 március 29

Ára 40 fillér

Egyetemeink új Kossuth-díjasai

Felszabadulásunk tizedik esztendejében, a magyar forradalom és szabadságharc hajnalának 107-ik évfordulóján 80 Kossuth-díj került ismét ünnepélyes kiosztásra.

Tizenkilencedik századi forradalmunk emléknapiján hirdeti meg kormányunk minden évben, hogy kik tettek felszabadult népünknek különlegesen nagy szolgálatokat a teremtés, a tudomány és a művészet területén.

A Kossuth-díj népi demokráciánk nagy vívmánya. A múlt leghaladóbb és a magyar nép szívéhez legközelebb álló hagyományainak felidézésével kapcsolja össze felszabadult dolgozóink kibontakozó, hatalmas alkotóerejének dicsőítését.

A Kossuth-díjak évenkénti kiosztása bizonyítja, hogy épülő szocialista társadalmi rendünk az igazságosság társadalmi rendje, ahol igazi érdem, a dolgozó nép érdekében végzett szolgálat nem maradhat méltánylás nélkül. E nagy kitüntetés és jutalom azt is reprezentálja, hogy nálunk a dolgozó nép felemelkedése érdekében kifejtett munka erkölcsi és anyagi megbecsülésben egyaránt részesül. A jutalmazásban kifejezésre jut a szocializmusnak az a hatalmas vívmánya, hogy jelzi a fizikai és szellemi munka egyenlő megbecsülését, összekapcsolódását és bizonyítja, hogy bármilyen munkaterületen lehet jelentőset, maradandót, példamutatót alkotni a dolgozók közösségének érdekében. S e jutalmak nem egyszerűen „kormánykitüntetések”, a szónak régi értelmében, hanem a jutalmat osztó kéz mögött ott áll nagy pártunk, hős munkásosztályunk, egész küzdő, de visszavonhatatlan győzelmeket arató népünk.

Az idén szegedi egyetemeink nagy tudósának jutott megérdemelt osztályrészül a Kossuth-díj.

REDEI LÁSZLÓ akadémikus, szegedi professzor *algebrai és számelméleti tudományos eredményeiért a Kossuth-díj I. fokozatával és a velejáró 50 000 forinttal jutalmazták meg.* Redei professzor hatalmas munkakévd és a matematika iránti határtalan lelkesedés jellemzi. Kutatási területe kiterjed a számelmélet, az algebra, sőt a geometria területére is. 1950-ben tűntettki ki első alkalommal Kossuth-díjjal, s azóta mintegy 40 tudományos értékesítést, s ezzel matematikai dolgozatainak száma 110-re nőtt. Ezenkívül, az elmúlt években munkájának és idejének legnagyobb részét az Algebra I. című művének megírására fordította. E könyve igen sok újat tartalmaz, módszerben és tárgyalásformájában egyaránt. Egyetemi oktatómunkája mellett számos fiatal kutatónak nyújt aktív segítséget.

A Kossuth-díj II. fokozatával és a velejáró 35–35 000 forinttal jutalmazták Kiss Árpád akadémikust, a szegedi Tudományegyetem rektorát, Hetényi Géza akadémikust, az I. számú Belklinika igazgatóját és Jancsó Miklós akadémikust, a Gyógyszertani Intézet igazgatóját.

KISS ÁRPÁD professzort egész sor vegyész és kémiaszakos tanárgeneráció mondhatja tanítójának.

1948-tól mintegy 40 tudományos dolgozatában továbbfejlesztette az orientált fényelnyelés elméletét, az egyes szervesen komplexvegyületeknél felderítette a kémiai szerkezet és a fényelnyelés mechanizmusa közötti összefüggést. Vizsgálatai alapján ezen komplexvegyületeknél, az elnyelési színek segítségével megállapítható a vegyület kötéstípusa. E kutatásoknak nagy jelentőségük van a szervesen komplexvegyületek szerkezet vizsgálatánál.

Spektroszkópiai kutatásokon kívül, mint az Országos Korroziós Szakbizottság elnöke, a nemzetgazdasági szempontból igen fontos korroziós kutatásokat irányítja.

HETÉNYI GÉZA professzor immár másodikban nyerte el a Kossuth-díjat. „*A fekélybetegségek időszaki kérdése*” című monográfiájában a pavlovi tanításokat fejlesztette tovább. E művében, kutatásainak eredményeként megállapította, hogy a fekély és az idegrendszer között összefüggés van, hogy a fekélyek közvetlen okozója a histaminnak nagymennyiségben való szabadbádálása, hogy a fekélybetegségekben aktív és inaktív fázisok váltakoznak és munkatársával laboratóriumi vizsgáló módszereket is kidolgozott e két szak elkülönítésére.

JANCÓS MIKLÓS professzor ugyancsak másodikban részesült Kossuth-díjban. Közel három évtizedes tudományos munkássága fűződik egyetemünkhöz. A sejtek tarolási működésével, a tarol sejtek szerkezetével, élettani és immunbiológiai működésével kapcsolatban dolgozott ki új módszereket. A tarol sejtek működésének a fertőző betegségek elleni védekezésben igen nagy szerepük van, beható megismerésük éppen ezért bír igen nagy jelentőséggel.

A fertőző betegségek elleni gyógyszerek (chemoterapeutikumok) kutatásának okát vizsgálva, világszerte elismert, egyedülálló és irányítmutató eredményeket ért el. *Felfedezte egy vegyületcsoportnak (guanidin származékok) gyógyító hatását az álomkór nevű trópusi fertőző betegségnél.*

Jelenleg a tarolsejtek működésével és az ép és kóros vese szerkezetének és működésének meg eddig nem tisztázott problémáival foglalkozik. Ezek a kutatások egyes ismert vesebetegségeket teljesen új megvilágításba helyeznek.

Felszabadulásunk tizedik évfordulóján bennünket, egyetemen dolgozókat külön öröm töltött el, hogy a négy új Kossuth-díj egyetemünk és intézetünk jó hírét öregbíti. Jogos büszkeséggel gondolhatunk arra, hogy kiváló tudósaink országos, sőt nemzetközi jelentőségű eredményeikkel megbecsülést szereznek a magyar és ezen belül a szegedi tudománynak és példát mutatnak mindannyiunknak.

Egyetemünk negyedéves tanárszakos hallgatói befejezték a gyakorló tanításokat s erre a munkára többé-kevésbé sikerült bemutatni tanításokkal tették fel a koronát. Elérkezett az ideje, hogy leszűrjük az idej munka tapasztalatait s az új módszertani alapelvek szellemében felvessünk néhány problémát, melyek megoldása nélkül a tanárképzés színvonalának minőségi emelése nehezen képzelhető el.

Az alábbiakat elsősorban a magyar nyelv és irodalomszakos tanítások tapasztalatai alapján állapítottam meg, de azt hiszem, ezek a megállapítások, a speciális szakmai részletekértől eltekintve, érvényesek az orosz- és történelemszakos képzésre, sőt feltételezem, hogy a TTK tanárszakos hallgatóira is. Időszórúvé teszi a dolgot az is hogy az idej, viszonylag magasabb létszámú évfolyamok tanításai során ezek a problémák élesebben mutatkoztak meg, mint az elmúlt évben, s

a következő tanév még magasabb igényű gyakorló tanári létszáma, majd az azután következő korszakos évfolyamok képzése még égetőbbé teszi megoldásukat.

A Bölcsészeti Kar pártiszervezetének faliújságán egyik negyedéves hallgató még február elején kifogásolta, hogy a vizsgaidőszak január 31-én fejeződött be, február 1-én egyes hallgatóknak pedig már munkába kellett állniuk a gyakorló gimnáziumokban. Ugyanez volt a helyzet a tanítások végén, amikor a magas létszám és egyik szakközvetítő tanár betegsége miatt pl. a Radnóti-gimnáziumban néhány hallgató gyakorló tanítását csak az egyetemi félév megkezdése utáni időpontra tudták beszorítani, tehát voltak olyanok, akiknek

egy héten át az egyetemi órákat is kellett látogatniuk, s amellet életük első tanítási óráit megtartani, majd a bemutatott tanításra felkészülni és azon eredményesen helytállni.

Azt hiszem, ebben az esetben nem alaptalan siránkozásról, hanem jogos kifogásról volt tehát szó.

A zsúfolt program ellenére az a helyzet, hogy mind az egyetem, mind a gyakorló gimnázium elégedetlen a számára engedélyezett idővel. És mind a kettő joggal. Az egyetem kifogásolja, hogy

az utolsó félévi képzés egy hónappal megrövidült,

holott a tantárgyak természeténél fogva sokszor éppen a félévre esnek az anyag igen jelentős részei. Magyar irodalmi vonatkozásban pl. a hallgatók ebben a félévben hallgatják a XX. század magyar irodalmának azt a részét, mely József Attilával kezdődik s magában foglalja mai irodalmunkat is. A gyakorló gimnáziumnak viszont éppen annyira igaz van, amikor azt mondja, hogy az adott körülmények között, amikor egy hallgató egy héten át tanít — sokszor több osztályban is egyszerre — s általában hat nappal azután, hogy először katedrára lépett, már próbatanítást kell tartania, a legnagyobb nehézségek között tudják

a tanárjelölteknek azt a szükséges minimumot nyújtani, ami szükséges ahhoz, hogy

szeptembertől kezdve már lényegében önállóan tanítsanak.

A gyakorló tanításokkal kapcsolatban a Bölcsészeti Kar DISZ-szervezetének faliújságán is olvashattunk cikket. E cikk írója annak a nézetének ad kifejezést, hogy az egyetem meglehetősen kis mértékben készít elő a gyakorlati tanári munkára. A kérdés felvetése egyébként nem a legszerencsésebb, mert szembeállítja az egyetem által támasztott tudományos színvonalú igényeket a gyakorlati munkával, már pedig

a kettőt nem lehet egymás nélkül megoldani, hanem csak együttesen.

Nem vitás az sem, hogy amikor az egyetem amúgy is nehéz küzdelmet folytat azért, hogy a megengedett óraszám keretében a két szaktárgy órái és jó szakember képzéséhez elengedhetetlenül szükséges többi előadások befejezjenek, a pedagógiai, módszertani előadások nem juthatnak nagyobb óraszámhoz, mint eddig. Ez egyébként azért sem lenne megfelelő megoldás, mert a módszertani órák jelenlegi formája nem az óraszám miatt nyújt keveset a hallgatóknak, hanem azért, mert ez a tantárgy nem lehet eredményes az elmélet és a gyakorlat állandó egy-sége nélkül.

A módszertani előadások csak akkor érhetnének el kielégítő eredményt, ha azok a jelöltek hospitálásával, illetve tanításával párhuzamosan történnének.

Mindezek alapján kétségtelennek látszik, hogy egyetlen kielégítő megoldás mutatkozik, mely véget vetne a zsúfoltságnak, megszüntetné azt a lehetetlen állapotot, hogy az V. és a VIII. félév csak és alig néhány hétig tart, s ugyanakkor a magasfokú tárgytudás mellé biztosítaná a magasfokú didaktikai képzettséget is,

ez pedig a gyakorló év bevezetése a Bölcsészeti Karon és a TTK tanárképző szakján.

A számos visszasság közül, amelyet ez az intézkedés megszüntet, még csak egyet szeretnék megemlíteni. Azok a tanárjelöltek, akik a középiskola negyedik osztályában gyakorolnak, február végén és március elején rendszerint olyan anyagot tanítanak, amelyet az egyetemen majd a gyakorlás befejezése után következő félévben

fognak tanulni. A magyar szakosok bemutató tanításai során pl. többen József Attiláról, Illyés Gyuláról, vagy Veres Péterről tanítottak, holott róluk csak később tanulnak majd. És végül: ha nem szüntetjük meg a III. és IV. évfolyamoknak a hospitálás, illetve gyakorlás besorozásából keletkező zsúfoltságot,

nem tudjuk tovább emelni a szakkolozatok színvonalát sem, melyek zömmel mégis csak ebben a két évben készülnek.

Mi volt eddig a gyakorló év bevezetésének legfőbb akadálya? Elsősorban az, hogy iskoláinkban égető volt a pedagógushány. Tudjuk azonban, hogy ezt a hiányosságot sikerült eltüntetnünk. Az elkövetkező években ez a probléma semmiesetre sem jelentkezik újra. Az a veszély tehát nem áll fenn, hogy az V. év bevezetésének következményeképpen jelentkező egyéves kiesés a közoktatásban zavart okozna.

Lehetséges ellenérvnek látszik, hogy az V. év bevezetése újabb terhet jelentene költségvetésünknek. Véleményem szerint ez az érv semmiképpen nem állja meg a helyét. Az iskolákba kikerülő tanárok formálisan amúgy is úgynevezett szakmai gyakorlatosok, s mint ilyenek, különböző kedvezményeket élveznek. Fizetésüket a közoktatásügyi minisztérium költségvetéséből kapják, s e fizetések összege sokszorosan felülmúlja azt az összeget, amit ugyanazek számára kifizetnének ösztöndíjképpen, ha még egy évet az egyetem és a gyakorló gimnázium közös védőszárnyai alatt töltenének el. És sokszorosan megtérül a befektetett összeg azzal, hogy

szakmailag és didaktikailag jobban képzett, alapos tanári gyakorlatl rendelkező oktatókat kapnának iskolák,

melyek — valljuk be — nem mindig voltak megelégedve a tőlünk kapott új tanárokkal. És ha ebben hibás az elmúlt esztendőben helyenként mutatkozó liberalizmus is, legalább olyan mértékben forrásai a hibáknak az említett okok is.

Örömmel venném, ha ehhez a cikkemhez hozzájárulnának a Szegedi Egyetem hasábjain — és más egyetemi lapokban is — az érdekeltektől, akiknek szívügye egyetemi oktató- és nevelőmunkánk színvonalának további javítása.

Dr. Pósa Péter
egyetemi adjunktus

Petőfi tüze

1923 január első napjaiban József Attila Budapestről Makóra való hazalértében néhány napot barátai körében Szegeden töltött.

Ekkor írta Hajdú László szegedi színész szavalókönyvébe az alábbi kevéssé ismert költeményét, József Gyula „Petőfi centenáriuma” és

Babits Mihály „Petőfi koszorúi” című verse — az igazi Petőfit idézi a Horthy ellenforradalom hivatalos irodalompolitikája által megamisított Petőfi portréval szemben. Most március idusa és József Attila közelgő évfordulója alkalmából közöljük a verset.

PETŐFI TÜZE

Falvát megröplött népe lerombolá,
házunk az nimes, fél fal, ha mi
megmaradt,
gonosz Tél van, s e kis családnak
tüze, Petőfi — az Eszme: hol van?

Petőfi Sándor, Tégedet ünnepel
a jajgató nép, s a süket Elnyomás,
de nagy lelked tüztét, az Eszmét,
cifra, hideg lobogás takarja.

Ó, ünnepelve, mélyre temetnek el
Petőfi Sándor, ámdé azért nyugodj:
Az Eszme ég az elnyomottak
büszke szívében örök dalodra.

És égni fog, mert nagy hitem ójja
meg:
Világszabadság! — így köszönök.
Vezér,
s örömtelen tizenhét évem
szent lobogója elődbe hajlik.

Dokumentumok

Mennyibe került egy orvos diplomája Szegeden az 1920–29-es években? Tan- és egyéb díjak megoszlása: tandíj 1020 P, iktatási díj 7 P, egyesületi illeték 80 P, tudományos felszerelés 30 P, rendelkezési alap 30 P, nyomtatvány-díj 30 P, testnevelési illeték 40 P, könyvtári illeték 70 P, végbizonyítvány díja 12 P, szigorlati díj 370 P, avatási díj 99 P, laboratóriumi díj 70 P, összesen: 1858 P.

A Horthy-kollégiumban lakó egyetemi hallgató havi költségvetése. Itt meg kell jegyezni, hogy a nevezett kollégium volt a legszegényebb! Lakás, fűtés, világítás (négyágyas szobában) étkezés, reggeli, ebéd, vacsora 50 P, mosás 5

P, toilette-cikkek 3 P, kultúrzsúkségletek 5 P, apró szükségletek 10 P, nyíratkozás 2 P, összesen 75 P. Öt évre (orvosképzés 5 éves) 4500 P a lakás és koszt! Ruhára és könyvre Pesten és vidéken évi 580 P-t számítanak az akkori statisztikusok. Ez az összeg 5 év alatt 2900 pengő. Öt év alatt tan- és egyéb díjak: 1858 P, koszt, lakás: 4500 P, ruházat: 2900 P, összesen: 7258 P.

Ezekben az években egy gyári munkás havi keresete a természetbeni járandóságokat is beleszámítva 100 P. Egy gyári tisztviselő havi keresete 150–250 P között mozgott, Tessék kiszámítani, kiknek a gyerekei járhattak egyetemre?

Levél Katorszkij professzor elvtársnak Leningrádba

Kedves Szergej Vasziljevics!
Hazánk felszabadulása tizedik évfordulóját ünnepli. Ezekben a napokban népünk gondolatokban visszatér azokra a minden becsületese magyar szívet megdobogató eseményekre, melyekben az elmúlt tíz év története oly gazdag. Az én képezeletben is elfutnak ezeknek a harcok napoknak képei, majd négy felejthetetlen év emlékeit idézem fel magamban. Életemnek arra a legboldogabb szakaszára gondolok, melyet a csodálatos szép Leningrádban töltöttem.

Minden diák élete legszebb éveinek tanulási időszakát tekintve, különösen így áll ez az én esetemben. Hat évvel ezelőtt, 1949-ben még műbutorasztalos tanuló voltam egy szegedi kisiparosnál és a legutóbbi reményeim sem jutottak túl az érettségi bizonyítvány megszerzésén. 1949. volt életem fordulópontja: szakértettségis kollégiumba kerültem, ahonnan szovjet ösztöndíjra jelöltek, Szinte álomszerűen

fejlődtek tovább az események. Leningrádban szovjet diákokkal együtt, szovjet tanárok, az Önök vezetése alatt dolgoztunk. Feladatunk nem volt könnyű. Legnagyobb problémánk az orosz nyelv elsajátítása volt.

Emlékszik még Szergej Vasziljevics, hogy kezdetben milyen nehezen értettük meg irodalmi előadásai bonyolultabb részeit, s hogy Önnek mennyi fáradságába került velünk, külföldiekkel megértetni ezeket a kérdéseket? Hiányos volt az előképzettségünk is, hiszen én például a „mi intézetünkben”, a „Herzen” egyetemen olvastam először az orosz klasszikusok és a nyugateurópai írók műveit. Ott szerettem meg az irodalmat, különösen az Ön tárgyát, a XIX. század orosz irodalmát.

A négy év gyorsan elrepült. Jelenleg szülővárosomban a Tudományegyetem Orosz Intézetében dolgozom, a XIX. század orosz irodalmát adom elő. Különösen most

— miután magam is munkába álltam — érzem, hogy leningrádi éveim nem multak hiába: ottléttem ideje alatt sokat fejlődtem úgy is, mint tanuló, de úgy is, mint ember. Úgy érzem, teljesen megváltoztam, új emberré váltam ez idő alatt és ezért szovjet professzorainknak, elsősorban Önnek tartozom hálával. Örömmel végzem munkámat, s igyekszem minél jobban megismertetni népiünkkel az orosz kultúra nagy alkotásait. Munkámmal kívánom elmélyíteni a népeink közötti barátságot.

Kedves Szergej Vasziljevics! Engedje meg, hogy ezután mondjak köszönetet Önnek, s Önön keresztül a „Herzen” intézet egész tanári karának azért az önzetlen segítségért, mellyel tanulmányaim elvégzésében támogatott.

Szeged, 1955. márc. 17.

Igaz tisztelettel:
Bálint István
tanársegéd

Jobboldali hibák a szegedi egyetemeken és főiskola munkájában

A szegedi egyetemeken és a főiskolán párttagságunk zöme, a párttagok túlnyomó többsége nagy megelégedéssel, őszinte lelkesedéssel fogadta a Központi Vezetőség határozatát. Az elvtársak azt mondják, úgy kellett ez a határozat, mint egy falat kenyér. Ugyanakkor van egy kisebb csoport is: azok a viszonylag gyengébb felkészültségű párttagok, akik maguk is beleestek a jobboldali elhajlás hibájába, most, bizonyos mértékben megriadtak. A párttagok közül egy jelentékeny része újabb „baloldali túlzásoktól” tart: a veszély lehetőségére feltétlenül gondolunk kell. Vannak, persze, ennél szélsőségesebb hangok is. Egyesek nyíltan kijelentették (pl. az orvosegyetemen), hogy ők már várják ezt a határozatot, mert biztosak voltak abban, hogy nem sokáig lehet „ilyen jó világ”. Meg kell magyaráznunk ezeknek az embereknek, — ha jó számukra feltételezhető —, hogy csak akkor lesz nálunk igazán jó világ, ha pártunk egyedüli helyes irányvonala torzítás-mentesen, maradéktalanul érvényesül.

Megállapítható, hogy az országosan jelenlévő, pártunk minden helyes intézkedését jobbra eltorzító törekvések az értelmiség körében, az egyetemeken is tükröződtek. Így különös élességgel mutatkozott meg a felsőoktatás területén elért eddigi hatalmas eredményeink lebecsülése. A kisebb hibák látán sokan hajlamosak megelégedni arról, hogy a múlt anarchiája helyett ma tudományos rendszerességgel megszervezett oktatási folyamatok a legfontosabbak, hogy biztosítottak az egyetlen valóban tudományos világnézet, a marxizmus-leninizmus hegemoniáját, hogy a hallgatóság összetételét döntően megváltoztattuk a munkás és paraszt származású hallgatók bejuttatásával, hogy az ésszerű takarékoskodás mellett is összehasonlíthatatlanul megjavult intézményeink és hallgatóink anyagi ellátottsága. Az állami vezetés, a párt és a tömegszervezetek együttműködésének eredményeként jelentős sikereket értünk el mind politikai, mind szakmai téren. Máris számos — szakmailag, politikailag — jól képzett kádert adtunk fiataljaink sorából a tudomány, a népoktatás, a gazdaság és kultúra területeire. Intézetek komoly segítségét nyújtottak és nyújtanak népgazdaságunknak, iparunknak, mezőgazdaságunknak, termelőszövetkezeinknek. Kivételként részüket a politikai és kulturális munkából, a békehárrákból feladatunknak ígértük. Egyre többen tenni. Igen sok hibát sikerült kijavítanunk éppen a júniusi párttagozatok nyomán, különösen a felsőoktatás aránytalan túlfelkészítése, a hallgatói létszámának a minőség rovására történt növelése és az önkéntesség elvének megsértése (átirányítás) terén mutatkozó káros jelenségek kiküszöbölésével. A torzítás tükrében azonban kezdtek eltűnni az eredmények és mérhetetlenül megnövekedni a valóságos, vagy vélt hibák. Így egyesek a hallgatók szakmai-politikai fejlődésével való egyéni törődést „szórótűl-bőrszűl” „középiskolási módszer”ként bélyegezték meg és elvetették. A fejlődés adott fokán a munkás-paraszt hallgatók egyetemre juttatásának egyik nélkülözhetetlen formáját, a szakértéségi intézményét utólag eleve helytelennek, elhibáztattnak akarták feltüntetni és az OM, az egyetem munkájának bizonyos lebecsülése mutatkozik meg egyesek állításában, hogy mindaddig tudománytalan tantervek alapján dolgoztunk volna. Kisse túlszótlan tartjuk a szervezeti jellegű „újítás-láz” is, mely eltereli a figyelmet a tartalmi kérdésekről, az oktatás belső, ideológiai színvonaláról, holott egyes jelenségek azt mutatják, hogy e téren korántsem kielégítő a helyzet: bizonyos témák, frázisok külsődleges elfogadásával nyugvópontot jutott az eszméi téren folyó osztályharc, egyesek fejében lényegesen ideológiai béke jött létre, mely épp a mi számunkra egyáltalán nem megnyugtató.

Hallgatóink részéről hónapokon át indokolatlanul előzetes pesszimizmus, bizalmatlanság mutatkozott meg a párt és a kormány iránt a még meg sem született, új osztályrendeletről valóban. Egyesek a hallgatók burkolt „racionálisításáról”, a munkás, paraszt és szakértésigéztet tanuló „lemondásáról” terjesztettek rémhíreket. Amikor megjelent a rendelet és messze meghaladta a várakozást, mély csend következett, s még párt-

szerveink sem használták fel eléggé a kedvező lehetőségeket arra, hogy a jobboldali hangok ellen politikai ellentámadásba menjenek át, arra neveljék fiataljainkat, hogy a hibákat ne általánosítsák, hanem alkotó kritikával harcoljanak bátran ellenük, soha nem tévesztve szem elől a kétségtelenül helyes stratégiai célt.

Jelentkezett területünkön a nézőpont lebecsülése is ilyen hangokban: Minek beszélünk mi a „vas és acél” országról, mikor a mi feladatunk az, hogy a „kenyér és vaj” országa legyünk? E hibás szembeállítás párosult egy bizonyos türelmetlenséggel és nyugtalansággal az élelszínvonal emelkedésével kapcsolatos, megalapozatlan ígéretek miatt. A mezőgazdaság kérdésében különösen egyes paraszthallgatóink tévesztették szem elől a falu szocialista perspektíváját, amikor lebecsülték eredményeiket, merészen általánosították a helyi hibákat, teljességgel elhallgatták a termelőszövetkezetek lehetőségeit és csupán a „virágzó egyéni paraszti gazdaságok” korlátainak vélt talákaikra szegtek utópisztikus módon a szemüket. Így voltak, akik a bülszesszari taggyűlésen a falusi kisáruházaik paradicsomát reklámlálták és a pártot hibáztatták, hogy ez nem valósult meg eléggé. Erőiesen meg kellett mondani, hogy a falu szocialista átalakulása nélkül az élelszínvonal sem fül, sem a városban nem emelkedhet egy bizonyos határon túl. Voltak, akik felvetették a begyűjtés megszüntetését is. Általában sok zavar mutatkozik a kisparaszti gazdaság „bővített újratelése” kérdésében, amit növelték egyes elvtársaink ilyen irányú cikkei is, továbbá az, hogy a marxizmus-leninizmus oktatásába is becsúsztak jobboldali hibák a felül kialakult hibás elméleti felfogás következtében. Most viszont egyesek a kisáruházaik lehanyatlásától feoegnek és azt állítják, hogy minden el fog tűnni a szabadpiacról. Ide sorolható az a nézet is, amely pártunknak a jobboldali elhajlások elleni fellépésétől azt várja, hogy összkenni fog a tanulmányi fegyelem, lelkesedés, a szakmai hivatásstudat; — pedig nyilvánvaló, hogy a hanyatlás köröközött épp a jobboldali elhajlások táptalaján tenyésztek.

Az utóbbi időben erősen felütötte fejét a szkepticizmus, a kispolgári kétkedés szelleme. Elburjánzott a mindenütt és mindenkor u. n. kulisszatitkokat feltételező és firtató kispolgári magatartás. Egyesek szervezett „jobb” és „baloldali” vonal létét feltételezték a pártban. Helyenként, fellép a teljes nihilizmus is; így az orvosegyetemen felvélődött: „Ugy látszik, most már évenként rájövünk arra, hogy mindent rosszul csinálunk”. Ez nyilván az ellenség hangja és úgy is kell fellépni ellene.

Nem alakult megfelelően a pártokintéle helyi, egyetemi vonatkozásban sem. Elégé ismert tény, hogy a Tudományegyetem állami vezetése több esetben nem vette figyelembe a párt-vegrehajtóbizottság helyes tanácsait és kérésait. Ugyanide tartozik a pártfegytem meglazulása is. Csökkent a párttagok aktivitása, példamutatása, agitációs munkája. Sokan mintegy „kivülről néztek”, passzívan szemléltek életünket, s nem egyszer a tömegök uszályába kerültek. Egyes oktatók, hallgatók sorozatosan, indokolatlanul elmaradtak a taggyűlésekről, pártosport-értekezletekről, lazyma'agul végeztek pártmunkájukat. Ehhez járult az, hogy elmaradt a pártmunkások kellő megbe-

csülése, sőt, nem egyszer hátrányos helyzetbe is kerültek. Elégé szélesen jelentkeznek pártunk ideológiájának, a marxizmus-leninizmusnak a lebecsülése: egyesek azt állították, hogy „elveszi az időt” a szaktárgyaktól stb. Persze, lehet, hogy vannak olyan oktatóink is, akik maguk sem tudták munkájukkal eléggé dokumentálni, hogy a marxizmus-leninizmus alkalmazása mennyire megtermékenyíti a szaktárgyakat.

A pártmunka és a pártmunkások lebecsülésével szemben is fellépünk. Azonban miután néhány aktív pártmunkásunkat és vezetőségi tagunkat, akik jó szakmai felkészültséggel és rendelkeztek, racionálisítást vagy megfosztották Rákosi-ösztöndíjuktól — fellépésünk eltelése is, több esetben csak védekezésben tettük szavá állami és tanszékevezető párttagjainknak, hogy fiatal tanszékevezetőink legjára, szakmai munkájukat jól végző munkás, paraszt származású elvtársaink el akarják hagyni az egyetemet. Nem küzdöttünk elég erővel az olyan emberek hibás nézeteivel szemben sem, akik a burzsoá ideológiát maradványok beszívargását, újjeddelését jelentéktelen, veszélytelen jelenségnek tartották. Az első időben nem tudtuk maradéktalanul megvédeni a DISZ tekintélyét. Az egyetemen is volt olyan elgondolás, hogy a diáklklub DISZ-vezetést meg kell szüntetni, ami egyenlőt len volna a felendülő kultúrtevékenység dezorganizálásával. Néhány esetben olyan jelenségeket sem elemeztünk, melyek azt célozták, hogy a DISZ-szervezetek az állami vezetés függvényévé válnának. Nem terjedt ki a figyelmünk határoláson olyan kérdésekre, mint a szovjet tudományos eredmények megbecsülése, azok gyűmölcsöző felhasználásának szorgalmazása, elsősorban párttagok oktatásának körében, s erejük összefogásával, az egész Tudományegyetemen és főiskolán.

A párttagok fényében világosan látjuk a hibákat és közös erővel, a jobboldali opportunizmust, Világosabban látjuk a kijavítás útját is. Pártmunkásaink új erővel, lelkesedéssel merítettek belőle, látják, hogy merre haladunk, tudják, hogy a júniusi út politikai eredményeit akarjuk megszilárdítani és tovább fejleszteni. Hallgatóink is levonják a következtetést: megfeszített munka nélkül nem lehet kellő eredményt elérni, akár tanulmányi, akár politikai, akár gazdasági kérdésről is legyen szó.

Tudjuk, hogy a párttagok után a felsőoktatás helyzete stabilizálásának is el kell következnie. Az arányosság a tanárképzés és az oktatói káderrészek között helyreáll: a további eltulodás már veszélyeztetné az eredményes tanárképzést és feltétlenül selejt-termelést eredményezne. Márpedig nem kétséges, hogy az oktatásügy színvonalának emelése a tanárképzésnél kell megkezdeni.

Máris tapasztalható a politikai aktivitás növekedése, fellendült a DISZ-fiataljaink munkaköze, kezdeményező ereje. Valamennyifunkben optimizmus, harcikedv buzog, de ugyanakkor realitás számolunk a várható nehézségekkel is. Ezért igen komoly feladatunknak tartjuk, hogy alapszerveinket felkészítsük: a jobboldali hibák felszámolása során ne essenek át baloldali hibákba. Pártszervezetünk az állami vezetéssel karöltve, a tömegszervezetekkel együtt minden biztonnyal végrehajtja a párttagozatokat, s ezzel segítik győzelemre a szocializmus ügyét.

hatalmas lömegűntetések voltak a nagyobb ipari városokban a német újrafelfegyverzés ellen.

Veres Péter, a Magyar Írószövetség elnöke, aki az oxfordi írókongresszuson kívánt résztvenni, nem kapta meg a beutazási engedélyt Angliába.

A Szovjetunióban most készül a gyermekek számára az első enciklopédia, mely eddig világvizonylatban is egyedülálló. Az enciklopédiát VI-IX osztályos gyermekeknek készítik. A lexikon felépítése témák szerint van tervezve és ezen belül ebbe sorrend érvényesül. A sorozatot gazdagon fogják illusztrálni rajzokkal, fényképekkel, térképekkel, többszínű nyomásban. A 10 kötetre tervezett mű első kötete ebben az évben fog megjelenni.

A Tanácsköztársaság évfordulójára

Az 1848-49-es szabadságharc és az 1867-es kiegyezés után, amikor a magyar nemzeti függetlenségi harcát együtt a demokratikus átalakulás ügye is vereséget szenvedett, az egész magyar történelmi fejlődés új forradalom felé mutatott. A századfordulótól kezdve a magyar társadalom valamennyi ellenmondása, megoldatlan kérdése forradalmi módon jelentkezett az imperializmus talaján. A felfüggetlen független, a feudális maradványok felszámolása, a demokratikus átalakulás és a nemzetiségi kérdés megoldása napirendre került. A forradalom azonban nemcsak a Habsburgok és a magyar urak népielnyomó rendszere, nemcsak a feudális maradványok ellen irányult, hanem azok főtámasza: a fináncok ellen is. Az imperializmus viszonyai között a demokratikus átalakulásért folytatott harcot nem lehetett elválasztani az egész kapitalista kizsákmányolás rendszere ellen irányuló küzdelemtől. Olyan helyzet volt Magyarországon, hogy a polgári demokratikus forradalom győzelme után harcot kellett indítani a szocialista átalakulásért is. Ilyen körülmények között a forradalom vezetésére, a nagy nemzeti kérdések megoldására a munkáosztály volt hivatott. A századfordulóra a magyar nagypari proletariátus kialakult és döntő módon szól bele a történelem alakulásába, a legtöbb tényezője lett az ország fejlődésének.

Az első imperialista világháború, a katonai őrösség teljes nyílvánvalóvá tette a dualista Monarchia csődjét. Így érkezett el a magyar történelem menete a Nagy Októberi Szocialista Forradalomig, melynek hatására fordulatot vettek az események hazánkban is. Az Októberi Forradalom megnyitotta a proletárforradalmak korát és utat mutatott Magyarországi népi számára, hogy megtalálja a háborús katasztrófából kivezető utat, hogy megoldja a magyarság nagy történelmi kérdéseit. Fellendült a forradalmi mozgalom és az elnyomott néptömegek a munkásosztály vezetésével győzelemre vitték az 1918-as polgári demokratikus forradalmat. A hatalom az uralkodóosztály Károlyi-csoportja kezébe került, melyet a Szociáldemokrata Párt támogatott. A néptömegek hamarosan kiábrándultak a burzsoák kormányból és harcot indítottak a szocialista köztársaságért, a munkáshatalomért. Megalakult a Komünisták Magyarországi Pártja, a tömegek előre állt és győzelemre vezette a dolgozó népet a szocialista forradalomért vívott küzdelemben.

A szakkör az oktató-nevelő munka segítője

Többféle szakkör dolgozik az utóbbi csoportokban, melyek tartalmilag elkülönülnek egymástól. Közös céljuk az általános iskolában folyó oktató-nevelő munka segítése. Minden szakkör ezt a feladatot sajátosságainak megfelelően valósítja meg. A tudományos, művészeti, technikai és sport-szakkörök egyaránt alkalmassak a tantárgyi anyag elmélyítésére. Segítik a tanulók természetismereti gondolkodásának kialakítását, a fegyelem megszilárdulását. Igen jó alkalmat adnak az elmélet és a gyakorlat összekapcsolására.

A szakkörök megismerése fontos a tanári pályára készülőknek, hiszen jövőendő munkájukat teszi színesebbé, eredményesebbé, ha felismerik a szakkör adta lehetőségeket. A másodéves főiskolai hallgatók hospitálisaik során eljutnak egy-egy iskolában működő szakkörbe és meglátogatják az Uttörő-ház szakkörét is.

A napokban az egyik tanulmányi csoport kirándult az Uttörő-házba. Már az előcsarnokban barátságos hangok fogadtak bennünket. Hallottuk a ping-pong labda pattogását, kiszűrődött a kíváncsian várt szakkörök zaja is. Sorba járva a szakköri helyiségeket, mindenütt új kép fogadott bennünket. Az olvasóteremben utórk cseréltek olvasnivaló könyveket. A könyvek elárultak olvasottságukat. Gárdonyi, Móra könyveit és a szovjet ifjúsági regényeket látszott, hogy többször olvasó szórakozott, tanult már belőlük. Ezt bizonyították az említett könyvek teleírt nyilvántartási lapjai is.

A képzőművészeti szakkörben elcsodálkoztunk a gyermekek alkotásán. Volt itt sok szobor, festmény, rajz, amire igazán büszke lehet fiatal alkotója. A lakatos szakkörben nagy zaj fogadott bennünket. A reszelők, fémfűrészek és kalapácsok együttes hangjától alig értettük egymás szavát. Nagy az alkotás vá-

1919. március 21-én győzött a proletárforradalom, megszületett a Magyar Tanácsköztársaság. A Tanácsköztársaságnak igen nagy nemzetközi jelentősége volt. Az antant-imperialisták általános támadásra készültek Szovjetország ellen. Terveiket megzavarta a magyarországi szocialista forradalom. Az imperialisták kénytelenek voltak a tavaszi támadások terét megváltoztatni és a Szovjet köztársaság ellen felsorakoztatott erők egy részét a magyar határokra irányítani. A Magyar Tanácsköztársaság négy és fél hónapos fennállása idején a legnehezebb időben bizonyos mértékig tehermentesítette a nemzetközi intervenció ellen küzdő Szovjet hatalmat azzal, hogy magára vonta a Balkánon összehajtott antant-hadsereget, valamint a cseh, román és szerb burzsoázia csapatait.

A Magyar Tanácsköztársaság messze előre vitte a forradalom tüzet Közép-Európába. Nyugaton az Októberi Forradalom első követője volt. A Tanácsköztársaság annak az igazolás volt, hogy a szocialista forradalom nem speciális orosz jelenség, hanem más országokban is megvalósítható. A Magyar Tanácsköztársaság Európában lökést adott a forradalmi mozgalomnak. Néhány héttel a magyarországi események után Bajországon is megalkult a tanácsköztársaság és Ausztria népe is követelte a magyar és bajor példát követését.

1919-ben a Tanácsköztársaság nagyszerű kísérletet tett az új, szocialista társadalom megteremtésére, miközben állandó harcban állt az intervenciókkal és a belső ellenforradalommal. Amilyen nagy és tisztelet parancsoló volt a fiatal magyar proletárhatalom alkottaiban, olyan felemelően nagy volt a proletárhaza védelmében.

Az első magyar proletárdiktátúra elbukott. A magyar nép mélyen a szívébe zárta a Tanácsköztársaságot, a dolgozók államát. Az ellenforradalom negyedszázada alatt gallárdan bízt abban, hogy az első, elbukott népi hatalmat követni fogja a második, legyőzhetetlen proletárdiktátúra. A magyar proletárforradalom emléke lidéromyomásként mehezdedt a Horváth-fasizmusra, melynek minden ténykedésére a Tanácsköztársaság felújításától való félelem nyomta rá a bélyegét.

1945-ben valóra vált a magyar nép vágya. A fasizmus világmezői veresége után, a Szovjetunió felszabadító harcainak eredményeként lehetővé vált 1919 nagy kezdeményezésének, a szocializmus építésének győzelmes folytatása.

A szakkör vezetője ismertetésének utolsó szava mintha parancs lenne a munka folytatására. Már lendülnek a szerszámok és tovább folyik az alkotás. Sok értékes használati tárgyat készítenek a szakkör tagjai. Van itt kalapács, lombfűrész-keret, levélnyomó, tör, amelyek mind a gyermekek szorgalmas munkáját dicsérik. Büszkén mondta a szakkör vezetője, hogy a főiskolai technikumi tanuló közöl sokat a tanítóról-házban szerették meg a vasmunkát.

A hajó-modellező szakkörben a szakkör tagjai ismertették munkájukat. Nagy szakértelemmel beszéltek a különböző hajótípusokról és mutatták meg a szeretettel és gondattal készült kis hajókat. Megtudtuk, hogy egy-egy hajó elkészítése, heti két órai foglalkozással, több hónapig tart. Nemcsak ügyességet kíván a modell elkészítése, hanem állhatatosságot a munkában, ami az akadémiai fejlesztésének jó iskolája.

Sajnos, minden szakkör meglátogatására már nem maradt időnk, de még eljutottunk a bábjátéshoz. Különös kíváncsisággal vártuk, hogy milyen a szakkör munkája, hiszen mint leendő irodalomszakos tanárok jól használhatjuk majd az itt szerzett tapasztalatokat. A pajtások éppen a „Ludas Matyi” előadását készítették elő. Nemcsak bábjátéshoz a szakkör tagjai, hiszen a bábuk fejét, ruháját, a díszleteket mind ők készítették. Így megismerhetjük a bábozás minden részletét, s néhányan mi is kedvet kaptunk ehhez a munkához.

Megbeszélve a látottakat, arra az eredményre jutottunk, hogy a tanárok egyik legszebb munkaköze a szakkör-vezetés. Hiszen tagjai igen nagy lelkesedéssel dolgoznak, mert érdeklődésüknek legjobban megfelel a választott szakkör témája, s így érthetővé válik az a nagy-szerű eredmény, amiről a kirándulásunk során meggyőződünk.

Tényképet akartam csinálni az egyetemistákról. Pillanatképet; minden előzetes beállítás, "barát-ságos mosolyt kérek" és retusálás nélkül. Kíváncsi voltam, mi történik a karokon, illetve az évfolyamokon, mi az, ami a hallgatók érdeklődésének középpontjában áll, milyen eredményeik vannak, min nevetnek és hogyan szórakoznak.

E cél érdekében végigjártam a Tudományegyetem összes létező épületeit, folyosóit, diákusztait, mindenütt a faliújságot keresve, mert ez őszintén tükrözi egyetemünk belső arcát.

★

Némi tisztelettel lopakodtam be a Jogi Karra, mert mindig sokra becsültem a paragrafusok embereit. Attól tartottam, hogy ha megtudják szándékomat, valószerűen a fejemhez vágnak néhány kilót a Corpus Iuris gyűjteményes kiadásból. De mivel a folyosók csendesek és üresek voltak, határozott léptekkel, mint aki tisztában van kicsiny, de magaslatos hivatásával, a faliújsághoz léptem.

Kutató tekintetem egy álmos paragrafusjelle, néhány légyiszokra, egy tintafoltára és két "faliújság-cikk" szóval megjelölhető irodalmi alkotásra esett. Az egyik — igazi gyöngyszeme a jogász irodalomnak. Igen öncélú jelenség volt, a faliújságról szólt. Szerzője definiálja a "faliújság-cikk" iszonyú nevű krónikusan fellépő betegség tüneteit a joghallgatókon. Szerinte ez az oka a cikkek ritkán és bizonytalan időben való megjelenésének. Majd "kiértékeli, felértékeli, leértékeli a problémát, konkrétan rámutat a hibákra, globálisan megállapítja a hiányszókat". Szerinte a faliújság így csak "dekoratív funkciót" tölt be a karon. (Teljesen egyetértünk vele, bár az ilyen dekorációk 1955-ben már nem divatosak.) Befejtésül még egy velős mondat ad: "Jogászoknak még a faliújsága is jószág".

Amiben igaz van.

A párt-faliújságon ízléses porréteg alatt néhány papírlap sárgul (még jóindulattal sem fehérlik). Ezeknek már nem árt se nap, se szél, átvészelték a telet a jó meleg üveg alatt. A diákkörök titká-

ra könnyeit hullatva adja tudtára a gyászoló érdeklődőknek, hogy a jobb sorsra érdemes tudományos diákkör előbb-utóbb az enyészetnek fog átadni. (Ez még ószai cikk, tehát azt gondoljuk, azóta már el is temették, mert a tehetős és sokirányú érdeklődésű jogász fiatalok nem viseli szívén az ügyét.)

Az elérékenyüléstől már a zsebkendőmet akartam kicsavarni, amikor oldalra tekintettem és megláttam a "Villám"-ot. Ez kellemes meglepetés. Most legalább felvidulok a sok siralmas látvány után. És milyen nagy! Legalább kétheti nevetni való lesz rajta. Odarohantam és olvasni kezdtem az első: Órarend a III. évesek számára...

Hát ez ménkü volt.

★

A TTK dékáni hivatala előtt szemüveges fiatalemberrel találkoztam. Megszólítottam, a kar faliújsága után érdeklődve. Rám nézett, értelmetlenül, olyan arccal, mintha arabul kérdeztem volna a tanganyikai munkásmozgalmak történetéről. Aztán vállat vont és az egyik sarok felé bökött.

Egy dőlő sík állt ott, amelynek szögei valószínűleg kilencven fokosak voltak, rajta finom eloszlású por. Az egész alkotmány piros színű és egy tábla-állványon foglal helyet. Ez a "mat-fiz"-esek és kémikusok DISZ és párt faliújsága. (A TTK-sok gyakorlati emberek — takarékosak; mégis csak előnyösebb színben tünteti fel őket egy üres tábla, mint négy). A rajta lévő cikkekben lyukas órákban valószínűleg köbgyökök voltak.

★

A Pedagógiai Főiskolán egészen más a légkör. A szemlélő első pillanatra érzi, itt gondos kezek

végzik a faliújság készítését. Ez a DISZ-szervezetet dicséri. Egyik cikk aktuális politikai kérdéssel foglalkozik, az MSZT-szervezet működését értékeli egy másik. Eből az derül ki, hogy a szervezet eddig nem végzett semmiféle munkát, most két tervezetet is készítettek. Zeneestet fognak rendezni, bálal egybekötte és irodalmi estet, melynek keretén belül könyvkiváltást rendeznek.

★

És végül szabad legyen szólni a Bölcsészkar életéről. Itt a két fő faliújság a pártsoporté és a DISZ-szervezeté, mintaszerű kiállításban szabályosan "megjelenik" minden tíz napban. (Március 15-e tiszteletére pl. "külön kiadás"-sal léptek meg az ifjúságot). Behatóan foglalkozik külön belpolitikai kérdések elemzésével, a DISZ és pártélet apróságaiival, a premier színdarabokról és filmekről rendszeresen kritikát közöl, sporteredményekről tájékoztat, karrikatúrákkal pellengérez ki a rendelkezéseket, színes, élő — valóban faliújság. (Félve írom le ezt a szót, a sok rossz tapasztalat alapján annyira perorjatív jelentőségűvé módult). Az orosz szakosok IV. évfolyamának "Pegazus" című faliújsága irodalmi értékű Petrovác és Zánthó elvtársak szerkesztésében. Itt eredeti versek, elbeszélések, műfordítások, módszertani problémákkal foglalkozó írások cserélődnek rendszeresen.

★

Ime hát a hevenyészett kép, amely nem ölel fel mindent, nem törekszik teljességre, csupán néhány jellemző dolgot szeretett volna megemlíteni. Céja, hogy az illetékes DISZ-vezetők figyelmét erre a kérdésre fordítsa. Lehetetlen állapot, hogy egyes helyeken, ahol többszáz ember dolgozik és tanul, ne történjen semmi olyan, amit arra érdemesítenének, hogy a közösség elé vigyék.

Szeretnék elérni azt is, hogy a faliújságok ne a DISZ-élet dekoratív tényezői legyenek, ne üres díszletek, ne szükséges rossz, hanem olyan valami amelynek munkánkban pozitív szerepe van.

(oz. I.)

A katonai tanszék szerepe az egyetemeken és főiskolákon

Pártunk és kormányunk minden támogatást megad ahhoz, hogy a jövő értelmisége magas szakmai tudással felvértezve kerüljön ki az egyetemekről és főiskolákról az életbe, és kedvező körülmények között vegyen részt a szocializmus építésében. A nagy feladatnak megfelelően a hallgatók zöme a felszabadulás után nagy munkakedvvel látott a tanuláshoz és megértette azt is, hogy mi a jelentősége az időközben bevezetett honvédelmi ismeretek tanulásának. Megértette, hogy a népünk védelmi készültségét érintő kérdések szükségszerűen kerültek az érdeklődés előterébe: csakis jól képzett tartalékos tisztből lehet Néphadseregünk odaadó parancsnoka.

Több év telt el azóta, hogy pártunk és kormányunk határozata a tartalékos tiszti kiképzést az egyetemeken és főiskolák katonai tanszékeire bízta: közben pártunk III. kongresszusának Néphadseregünk erősítésére vonatkozó útmutatása ennek a kiképzési formának a fontosságát is aláhúzta. Az ország vezető értelmiségi rétegének tartalékos tiszti kiképzése nagy és megtisztelő feladat, a megoldása pedig igen komoly munkát követel a katonai tanszékek vezetői és oktató állományától.

A KATONAI kiképzésnek tanteremben való végrehajtása sokszor egészen más módszereket kíván, mint a csapatoknál folyó kiképzés. Ezenkívül az oktatásnak hasonulnia kell az egyetemeken és főiskolák különböző szakmai oktatási módszereivel is. Az ifjúság oktatása, képzése a neveléssel kell, hogy együtthaladjon és a nevelés szerves része kell, hogy legyen az általános szocialista nevelési rendszernek. Mindez sokrétű és szerteágazó irányító és szervező munkát követel.

AZ ELMÚLT évek tapasztalatai nyomán jelentős fejlődés mutatkozik a katonai tanszékek munkájában, de még nem mondhatjuk el, hogy teljes egészében betöltjük azt a szerepet, amit be kell töltenünk az oktatás és nevelés egyetemi és főiskolai rendszerében. Itt abból az egyszerű tényből indulok ki, hogy tanszékeink egyetemi viszonylatban "fiatal" részei az egyetemnek. Ez megnyilvánul többek között abban a tényben is, hogy az egyetemeken és főiskolák állami és sok esetben politikai vezetői is úgy tekintik a tanszékek létezését, mintha az egy különálló test lenne. Az állami vezetés nem ismerte fel az első időkben teljes egészében, hogy a katonai tanszékek oktató-nevelő munkája szervesen bekapcsolható az egyetem általános oktató és nevelő munkájába. Igaz viszont, hogy a katonai tanszékek — sokszor az egyetemi életet nem ismerő fiatal személyi állományuk miatt — nem tudták munkájukat mindig hozzákapcsolni az egyetem életéhez. Ezen a téren kellett volna az állami és politikai vezetésnek még jobban segítenie, megmutatni az utat a nehézségek leküzdéséhez. Sajnos, sok területen csupán regisztráltak a tanszék megfelelő, vagy nem kielégítő működését. A fejlődés során megindult a tanácsulásokra, kari ülésekre, ünnepélyekre, intézetek és szakmai órák látogatására való meghívás és a kapcsolatok kifejlődésével együtt a közös problémák megbeszélése. Ezen az úton tovább kell haladni.

AZ A FELADAT, amit a tartalékos tiszti kiképzés állít a tanszék elé, döntő feladat, de nem meríti ki teljesen erőinket.

További feladatunk abból következik, hogy a katonai tanszék egy része a Néphadseregnek! Az egyetemi, főiskolai ifjúság a tanszéken kerül először érintkezésbe a Néphadsereggel. Itt szerzi első benyomásait, ami bizony döntő lehet egy ifjú életében. De nem csak a hallgatók, hanem az egyetemeken, főiskolák állami vezetői, oktatói kara és dolgozóinak nagy létszáma is kapcsolatba kerül a Néphadsereggel. Ezeknek a kapcsolatoknak eredménye kell, hogy legyen a békés építő munkánk védelmét biztosító Néphadsereg iránti szeretet és megbecsülés. Ennek érdekében tanszékeinknek el kell érniük, hogy a hadsereg és az egyetem teljes személyi állományának kapcsolata elmélyüljön, megszilárduljon.

A KATONAI tanszék legyen aktív részese az egyetemen folyó nevelő munkának. A katonai nevelésnek összhangba kell jutnia a szakmai tanszékek nevelői tevékenységével. Ezen a téren komoly szakadás van az egyetemen és a főiskolán belül. A szaktanszékek egy része, bár elismeri a katonai tanszék munkáját a nevelés terén és helyesli is azt, a maga területén mégsem állít követelményeket a hallgatók fegyelmének fokozását illetően. Jellemző erre a hiányszóra vonatkozó kimutatás.

A KATONAI tanszékeknek be kell tölteni azt a szerepet is, hogy az egész egyetem és főiskola területén felvegye a harcot a nemzeti megnyilvánuló pacifista hangok ellen. Megértetni mindenki, hogy csak erők növekedésével tudjuk békénket biztosítani. Ennek elengedhetetlen része az egyetemen folyó katonai kiképzés, amit a nagy cél érdekében mindenkinek támogatnia, segítenie kell.

A katonai tanszékek munkáját bírálat, módszertani, pedagógiai segítségnyújtással kell színvonalassá tenni. Ha ezt a gondolatot magukéva teszik a politikai és állami szervek, akkor nagymértékben javulni fog a helyzetünk. A hallgatók is érezni fogják a katonai oktatás szükségességét, egységesebb lesz a nevelési módszer és iránya az egész egyetemen (főiskolán). A katonai tanszékeknek meg kell növekedniük az előadók nagyobb önbizalmuk és mindenek eredményeképpen öntudatosabb, nagyobb felkészültségű tartalékos tisztekkel növekszik Néphadseregünk.

A KITÜZÖTT cél elérésére részt kell venniük az egyetemeken és főiskolák tanácsulásaiban, a párt és DISZ aktívaértekezleteiben, az egyetemeken és főiskolák sportéletének irányításában stb. Általában mindenütt, ahol bármilyen vonatkozásban is, de erőszíthetőnek látszik a katonai nevelés eredményessége. El kell érniük, hogy a szakmai előadók is lássák és értékeljék, hogy közvetlen nevelő hatásunk kedvező az egyetemi és főiskolai hallgatók magatartásának, jellemének formálásában. Az érintettek a katonai formák között történő oktatásnak eredményeként általában határozottabb, biztosabb magatartásúak legyenek. Tudatos, fegyelmzettéjük már az egyetemi évek alatt is mutatkoznak meg, de kísértje el őket az életbe is; mint kezdő orvosok, pedagógusok, vagy kutatók, munkafegyelmükkel emeljük az állami fegyelmet és a kollektív fegyelm szabályainak ismeretében jobban állják meg a helyüket munkatársakkal és később beosztottjaikkal szemben is.

Molnár János

alezredes

Hospitálás egy falusi általános iskolában

Főiskolánk hallgatóinak gyakorlati képzése ebben a tanévben új elemekkel bővült. Működünk lesz arra, hogy több falusi általános iskolát — mind osztott, mind részben osztott vagy osztatlan iskolát — tapasztalatok gyűjtése céljából meglátogassunk. Első falusi iskolalátogatásunkat február 21-én végeztük a mihályteleki általános iskolában.

Hallgatóink nagy érdeklődéssel készültek erre az utunkra, mert érezték, hogy

minden gyakorlati útmutatással komoly segítséget kapnak életpályájuk elkövetkező munkájához.

Az érdeklődés azonban nemcsak a hallgatók részéről volt nagy. Ugyanilyen érdeklődéssel vártak az iskola nevelői is hallgatóinkat.

Két orosz nyelvi órán és egy úttörő foglalkozáson vettünk részt. Az egyik órát az V. osztályban, a másik órát a VIII. osztályban néztük meg. A meglátogatott órákon alkalmunk volt megfigyelni a városi és falusi gyermekek érdeklődési köre közötti különbséget. Láttuk, hogy

milyen eszközökkel kelti fel tanulóinak figyelmét a tanár és hogyan igyekszik minél közelebb vinni a tanulóhoz, minél érthetőbbé tenni számukra a helyenként bizony nehéz nyelvi anyagot.

Láthattuk, hogy a nyelvtanárnak falun bizonyos szempontból talán nehezebb dolga van, mint városban, mert semmiféle nyelvi előkép nem áll a tanulóknak. A legtöbb esetben otthon sem tudnak a szülők segíteni a gyerekeknek és így a tanárnak elsősorban a tanítási óra munkájának eredményeire kell támaszkodnia és csak másodsorban számíthat a tanuló otthoni munkájára. Különösen a kezdeti időszakban fontos tehát, hogy a tanár igen nagy gondot fordítson a tanuló helyes kiejtésének állandó ellenőrzésére és javítására. A mutatókövető nehézségek mellett azonban világossá vált az is, hogy

lehet eredményt, és pedig jó eredményt elérni a nyelvtanításban a falusi gyerekek között is.

Az V. osztály, ha beszéd-készség tekintetében el is marad kissé a

városi iskolába járó tanulók mögött, írás és olvasási készség szempontjából felveszi velük a versenyt. Különösen meglepő volt néhány V. o. tanuló szép és helyes írása, igen rendes és rendszeresen vezetett füzetek, amely egyben a tanár következetes, céltudatos javító munkájáról tett tanubizonyítást.

Az úttörő foglalkozások közül ez alkalommal egy rajzfeladatot tekintettünk meg. A gyerekek érzésvilágának jellemző sajátosságai itt talán még sokkal világosabban megmutatók, mint a tanítási órákon. Szavak, komoly és tréfás számok követték egymást ügyes összeállításban. Kezdetben talán a vendégek jelenléte kissé elfogódottá tette a pártásokat, később azonban egyre inkább felengedett a hangulat és érezhettük, hogy már szinte nem is vesznek tudomást az idegenekről, őket is a tanári testület és az osztály családi köre tagjainak számítják, akik előtt éppen olyan őszintén játszhatnak, mint maguk között.

Látogatásunk legértékesebb órája azonban mégis a megbeszélés volt.

Elemztük és értékeltük mindazt, amit a hospitálás során alkalmunk volt látni. Kiss Antal orosz szakos kartársunk az órákkal kapcsolatban feltett kérdésekre adott válaszaiban elmondotta, hogy eddig, három éves tanári pályája so-

rán mi volt számára nehéz és hogyan tudott úrrá lenni ezeken a nehézségeken. Amikor a főiskoláról kikerült, a tanítás, gyakorlatának éppen csak alapjait látta világosan, mert

a gyakorlati képzésre akkor még a mainál sokkal kevesebb figyelmet fordítottak.

Neki magának sok, néha keserves kudarca árán kellett rájönnie arra, milyen követelményeket támaszthat a tanulókkal szemben és hogyan tud munkájában jó eredményt elérni. Ma már egészen másképpen tudja végezni tanári munkáját, de még mindig érzi, hogy nem minden órája éri el a kívánt eredményt. Ezért igen ajánlotta valamennyi leendő kartársának, hogy

a gyakorlati képzés óráit különös figyelemmel kísérje, mert a tanítás során, kint az iskolában, mindannak, amit ott tanult, különösen nagy hasznát fogja látni.

"Sokat tanultunk ezen a hospitálásán. Láttuk a falusi általános iskola életét egészen közelről. Láttuk nehézségeiket, láttuk eredményeiket és mindez sok termékeny gondolatot ébresztett bennünk a jövőre vonatkozólag" — mondotta egyik hallgatónk a hospitálás után. Hogy így volt, köszönetet mondunk érte a mihályteleki általános iskola kartársainak.

Vozáry Pál

János bácsi

Szikkadt testébe hálai jár a lélek,
Mellét asztma bántja, arca kékül,
Szemének fényét megtörték az évek:
Akkor lát csak, ha a múltba révül.

Hét évtizedig küszködött a földdel
Fogyó erővel, mindig konokul,
S most földszagú, megfáradt, béna testtel
Fogcsikorgató emléken okul.

Megátkozta százszor
Mely akkor hullt le,
Mosoly az arcán csak
Ha szöszeke unokája

húnyó csillagát,
mikor kél a nap;
akkor suhan át,
felkacag.

JUHÁSZ OTTÓ

Az orvosi szakülések műsora

1953. március 28.

Bemutatás: 1. Csikó L. (I. sz. Seb. klinika): "Vérzés gyermekkorú hydropneumothoraxban". (5 perc).

Előadás: 2. Scultéty S. (I. sz. Seb. klinika): "Hibernatio a sebzési gyakorlatban". (20 perc). 3. Szatánovics A. és Ormos J. (Kórhonczon): "A Crohn-féle betegségről". (illetés reginalis). (25 perc).

1953. március 30.

Bemutatás: 1. Orsó L. (Hódmezővásárhely): "Nyaki nyirokcsomó melanosarcómia". (10 perc).

Előadás: 2. Dávid M. Kovács K., Jakovits A., Horváth E. és Bachrach D. (Kórhonczon): "A haemocoelomatio hatása az adenohypophysis gonadotrop működésére patkányban". (20 perc). 3. Sas M. (Női klinika): "A sexualhormontérálas klinikai alkalmazása". (30 perc).

Az előadások a Borklinika tantermében 6 órakor kezdődnek. Czinczer Gábor dr. szakcsoport e. i. elnöke, Könyves Kolonics László dr. szakcsoport e. i. titkára.

A SZEGEDI Tudományegyetem

Tudományegyetemi Kara és MSZT-szervezete magyar-szovjet barátság napját rendezett 1953. március 17-én. Délelőtt az Auditorium Maximumban az ünnepséget Greguss Pál professzor MSZT-elnök nyitotta meg. A megnyitót után a következő előadások hangzottak el: Ábrahám Ambrus Kossuth-díjas egyetemi tanár: A. S. Dogiel, az orosz neurohistológus. Koch Sándor Kossuth-díjas egyetemi tanár, dékán: Megemlékezés Fersmann szovjet miniszterhalálának 10. évfordulója alkalmából. Rédei László Kossuth-díjas egyetemi tanár: Ismeretlenség A. G. Kuros: Csoporthalmozat című munkájának magyar kiadásáról. Szabó Zoltán Kossuth-díjas egyetemi tanár: N. N. Semonov új könyvéről. Este a Kar DISZ- és MSZT-szervezetei a Diákklubban műsorral egybekötött táncestet rendeztek.

SPORT

A Szegedi Haladás asztalitenisz szakosztályának működése

A Szegedi Egyetem egyik januári számában megírtam, hogy férfi asztalitenisz csapatunk az Országos Béké Kupa csapatbajnokságba való feljutásáért harcolt. Azóta — a vizsgaidőszakban — lejátszottuk osztályozó mérkőzéseinket a Csepeli Posztó ellen Budapesten és 11:3 arányban vereséget szenvedtünk. Így hivatalosan nem kerülünk be az Országos Bajnokságba (O. B.-be). Egy csapat azonban vizs-szalépett és így mint soronkövetkező, feljutott, minket osztottak be. Ez volt a könnyebbik rész. Sajnos, hosszú napok nehéz harca árán sikerült csak elérni, hogy a Haladás nevezzen bennünket! Szégyen-szemre a teljesen egyetemi hallgatókból álló szakosztályt tespedésre akarták készíteni az Országos Központ ve-től és így egész Szeged elesett volna attól, hogy ebben a sportágban is legyen minőségi csapata. Hogy neveztek bennün- ket, az a Haladás elnökségén belül Már- ta Ferencnek köszönhető, továbbá a szegedi VTSB-nek és a DISZ országos központjának.

Februárban már el is kezdődött a baj- nokság. Első mérkőzésünket a tavalyi bajnokságot, a Vörösmarty ellen jít- szottuk, és 11:0 arányban vereséget szenvedtünk. (Sídó, Szepesi, Várkonyi, Csenger volt a V. M. összeállítás). A következő mérkőzésünket a tavalyi 9-ik helyezett (14-es mezőnyből), Építők, Fá- sok ellen vívtuk Budapesten és 10:10 arányú döntetlent értünk el. Győzelmei- ket a következők szereztek: Lukács (3),

Megadja (2), Szalontai (2), Zsengeller (1), a Lukács—Megadja és a Szalontai—Zsengeller-pár. Most riválisunk, az újonc Győri Postás következett, mely csapattól a vidéki osztályozók során vereséget szen- vedtünk. Készültünk a visszavágóra és Győrben 11:7 arányban győztünk. (Lukács (4), Megadja (3), Szalontai (2), Zsen- geller (1) és a Szalontai—Zsengeller-pár). Most a Bp. Szpartakusz és a Bp. Kinizsi ellen készülünk. E csapatok ellen „keres- nivalónk” nincsen, tanulni szeretnénk től-ük és főleg tisztességes eredményt elérni velük szemben.

Február hónapban több jó eredményt ért el szakosztályunk. A Csongrád megyei bajnokságban a következő eredményeket értük el: Férfi egyéni: 1. Lukács, 3. Meg- adja, fíi páros: 1. Lukács—Megadja, 2. Zsengeller—Gazdik (Petőfi). Női egyéni: 1. Bertók, 2. Nádas I., 3. Nádas II. Női páros: 1. Bertók—Nádas I., 2. Nádas II. —Szabados, Vegyespáros: 1. Zsengeller—Nádas II., 3. Megadja—Bertók.

A városi tízek bajnokságát Megadja nyerte Lukács előtt. Az ifi férfi bajnok- ságot a Békéscsabáról igazolt új játé- kosunk, Hugyecz Pál nyerte meg szett- vereség nélkül, ami igen szép eredmény. A női tízeken egyik cséyes Bertók nem indult, így megelégedtünk Técsi második helyével. A megyei jogú városi bajnok- ságban résztvevő férfi csapatunk a Sze- gedi Jutá ellen 11:6 arányban győzött.

Rábal Imre

Évfordulók

Március 21. Johann Sebastian Bach születésének 270. évforduló- ja. A zenetörténet leghatalmasabb egyénisége, a sokgyermekes, lip- csei Tamás templom kisfizesztésű kántora, — akihez még Beethoven és Bartók is a legnagyobbaknak kijáró tisztelettel közeledett, s aki- hez minden zenész úgy tér meg, mint tiszta forráshoz a szomjas vándor. Életének külső története az igénytelenség egyszerű. Csa- ládjá a városi muzsikuskok egy- mást követő nemzedékét nevelte. Ő maga számos helyen foglalko- zott zenetanítással, zeneszerve- zéssel, művek betanításával és előadásá- val. Két házasságából húsz gyer- meke származott. Művei életében alig jelentek meg nyomtatásban. Számos műve elkallódott az idők folyamán. Az összes előtte léte- zett zeneformák, stílusok nagy ösz- szefoglalója, a polifónia utolsó nagy mestere. Összefoglaló, kitel- jesítő volta miatt korában konser- vatívnak vélték és ezért volt túl népszerű. Igazi reneszánsza a XIX. században következett be.

Március 24. Jules Verne hunyt el 50 éve e napon. Franciaország- ban született. Nantes-ban, polgári családból. Az egyetemen jogot tan- ult, majd bankárokodott, de rövi- desen a színházzal próbálkozott: vígjátékokat írt. Majd munkor egy, az utazásokról szóló munkát ren- dezett sajtó alá, megkapta a távoli világok szépségeinek izgalma és maga is hasonló utazások leírásá- val próbálkozott. Új műfajt for- mált ki: a természettudományok, felfedezések az ő korában még

utópisztikusan ható népszerűsítő regényét. 1862-ben jelent meg első könyve: »Öt hét léghajón«. Hatal- mas sikere még jobban felbuzdí- totta és sorra írja izgalmas, fordul- atos regényeit. Műveiben helyesen mérte fel a tudományok fejlődését és a fantasztikusnak gondolt elkép- zelése korunkban majd mind meg- valósultak. Előszóval fordult kora nemzeti felszabadító mozgal- maihoz regényeiben. Több magyar tárgyú művet is írt, egyikben a társadalmi problémák mellett fel- veti a magyar Nagy-Alföld öntözé- sének tervét. Könyveiben megta- lált a modern hősköltemény tár- gyát és a lelkesedő ifjúságban — művei közönségét.

Március 29. Kosztolányi Dezső születésének 70. évfordulója. Sza- badkán született. Egyetemi tanul- mányainak végeztével írásgíró lett. Esztétikai, kritikai írásaival, verseivel, elbeszéléseivel, regényei- vel és műfordításaival a modern magyar irodalom kiváló művelője volt. Nyelvtudományi írásai mind- máig gyöngyszemek a magyar nyel- vészet irodalmának. Az egyete- men került szoros baráti kapcsolat- ba Babits Mihállyal és Juhász Gyulával. Vonzó egyénisége révén igen népszerű volt. Művei főként a Nyugat-ban jelentek meg, mely- nél mint főmunkatárs működött. Nagy és mély műveltség, kiváló formaérzék jellemzi írásait. Érté- két illetőleg lehetnek megoszló vélemények, de az bizonyos, hogy az Ady körüli nemzedék első so- rában van méltó helye.

Összeállította: Nagy Dezső

Robert Burns:

Az öregember

(THE AULD MAN)

A fák körül ismét örül

A tavaszi világ.

Kelyhet emel a napra fel

Sok harmatos virág.

Ifjúságunk oda,

Elűjta téli szél,

Tavasz ha kél, május zenél —

Nem tér vissza soha!

Hiába szó, hajam, te hó,

Nem engedsz fel te már.

Öreg szívem — száguld velem

A zord idő-batár.

Ugy kerül az álom,

Fárasztók a napok,

Ifjúságom, vigasságom

Elszállt, öreg vagyok.

Fordította:

ZANTHÓ RÓBERT.

Az Orvosegyetemi DISZ Bizott- ság köszöntet fejezi ki Fábrián Ká- roly és Lénárd Eduárd elvtársak- nak a fotószakkör létrehozásában nyújtott segítségükért, valamint Paszt József elvtársnak a csónak- ház felépítéséhez nyújtott lelkes és áldozatos támogatásáért.

A DISZ hírei

Az egyetemi és főiskolai kom- szomol-munka tanulmányozására az elmúlt héten egyetemi és főis- kolai küldöttség utazott a Szovjet- unióba. A négyhetes tanulmány- úton résztvevő a Tudományegyet- mi és Főiskolai DISZ Bizottság szervező titkára, Székely Sándor elvtárs is.

★

Március 16-án az Orvosegyetemi DISZ Bizottság beindította az új, több ezer forintos berendezésű foto- szakkör munkáját. A fotószakkör tudományos, valamint az egyetem életével kapcsolatos felvételeket készít és tagjai számára a fényké- pezés és fototechnika elsajátítását teszi lehetővé.

★

A Csongrádmegyei DISZ Bizott- ság megkezdte a »Csongrádmegyei Ifjúság II. Tavaszi Béketalálkozó- ja« előkészítési munkáit. A talál- kozót május 8-án ismét Szegeden rendezzük meg.

★

Az orvosi biológiai intézet patro- nálásával e héten megalakul az or- nitológus-szakkör, mely vadászati- tal és a lőtt madarak kitömésével, valamint azok életmódjának tanul- mányozásával foglalkozik. Az orni- tológus-szakkör munkájában részt- vevő a foto-szakkör is és biológiai tárgyú tudományos felvételeket és riportfilmeket készít.

★

A DISZ Központi Vezetősége által meghirdetett Kulturális Se- regszemlére eddig a Pedagógiai Fő- iskola ének-kara és színjátszó cso- portja, a Bölcsészettudományi Kar színjátszó csoportja és az egyetemi ének-kar nevezett be.

★

Az Orvosegyetemi jelvénytálya- zat határideje március 15-én lejárt. A pályázatokat bizottság vizsgálja felül. Az első díj 100, a második 50, a harmadik 25 forint lesz. A három legjobb munkát a T. O. fo- lyosóján tesszük ki közszemlére.

★

Az Orvosegyetemi csónakház építkezési munkálatai megkezdőd- tek, melyet társadalmi munkával fognak a gyógyszerész és orvos- tanhallgatók felépíteni. A csónak- ház előrelátólag április második felében fog elkészülni.

★

A Természettudományi Kar ve- gyész-matematikai DISZ-szerveze- tei többnapos tanulmányi kirándu- lásra készülnek Pécsre.

★

Március 20-án a megyei DISZ küldöttterkezetlen Székely Sándor TTK és Kiss Csaba orvostanhal- gatót a megyei DISZ választmány tagjának, Resli Pál orvostanhal- gatót pedig póttagjának megvá- lasztották. A II. DISZ Kongresszus küldöttének Kiss Csaba orvostan- hallgatót választották meg.

SZEGEDI EGYETEM

A Szegedi Tudományegyetem, Orvosegyetem és Pedagógiai Főiskola Tanácsa Szervezte a szerkesztőbizottság elnöke: Dr. MDP Egyetemi és Főiskolai Tanácsbizottság, a Tudományegyetem rektora, az Orvosegyetem rektora, a Főiskola igazgatója, a DISZ és a Szakszervezetek

Csongrádmegyei Nyomdai Rt. V. Vállalat Szeged, 1955. Felelős vezető Vincze György

Az ifjúság neveléséről

TISZTÁZZUK ifjúságunk neve- lésének égető kérdéseit, vagy: mi- lyen legyen a jó alapszervezet? — ezek a kérdések foglalkoztatják im- már nemcsak ifjúságunkat, hanem az idősebb generációt is. Nem kevés cikk jelent meg a Szabad Ifjúság hasábjain, melyek valójában arról tanúskodnak, hogy ifjúságunk problé- máit túlnőttek az ifjúság határain és hogy csak egy példát említsék: a már nem éppen fiatal Kassai Géza elvtársnak, a Lenin Intézet igazga- tójának a véleményét is olvashat- juk. Vagy eléggé megfontolandó dolgokat ír ezzel kapcsolatban Nagy Tamás elvtárs, aki azt mondja, hogy „A DISZ-nek az egyetemeken az a főfeladata, hogy a maga eszközeivel segítse az egyetemi fiatalokat szil- lárd világnézeti és új erkölcsi hiva- tásukat szerető művelti szocialista emberré nevelni”. És cikkének befejező részében néhány sort sen- telt annak is, hogyan segítheti a DISZ munkáját a tanári kar.

AZT hiszem, a Bölcsészkaron sem dicsekedhetünk a jó DISZ munká- val és a kiváló alapszervezetekkel. Különösen nem akkor, amikor még tagsági bélyeg megszerzése is problé- ma. Persze én most nem arról akarok írni, hogy egyet értéke a megjelent cikkekkal vagy nem és azt sem hiszem, hogy sikerülni fog e cikk nyomán jó DISZ-munkát lét- rehozni a Bölcsészkaron. Én csupán egy-két problémát szeretnék meg- említeni, melyek véleményem szer- rint megfontolandók lehetnek. Még- pedig: annak ellenére, hogy még csak fél pedagógus vagyok, arról szeretnék szólni, amiről Nagy Ta- más elvtárs csak pár sort írt: ho- gyan segítheti a tanári kar a DISZ munkáját.

MERT rendben van, hogy a DISZ a „maga eszközeivel” neveljen és segítsen. De képzeljük el, ha a DISZ-nek ehhez a „maga eszközei- hez” hozzáadjuk azt, amit Nagy Ta- más elvtárs hozzáadott: — „A taná- rok az előadásokon kívül is igye- kezzenek minél közelebb kerülni hallgatóikhoz”. Sőt még arról is szó- esik a cikkben, hogy igen jó, hogy a tanárok eljárnak a DISZ taggyü- lésekre. Igen, ez jó. És itt tanáraink egy része felkiált, hogy ezt eddig is megcsináltuk. Ez igaz. De vagy azért, mert az intézett igazgatója elküldte őket, vagy azért, mert meg akarta hallgatni a DISZ titkáranak a tanulmányi munkájáról szóló be- számolóját. (Tisztelet a kivételnek.) De éppen arról van szó, hogy ez nem elég. Mert ha valamely tömeg- szervezetben vannak a tanuláson, a munkán túlmenő problémák, ak- kor azt hiszem a DISZ-szervezetben vannak.

MOST önkéntelenül is Borscsév- szkij professzor elvtárs jutott eszembe, aki tavaly még itt tanított a karunkon. Valószínű mindenki emlékszik még a tavalyi év máju- sában megrendezett szegedi ifjúsági találkozóra. Nos hát ő a maga 50 (ha nem több) évével eljött az ifjú- sági nagygyűlésre és igen érdekesen nem a professzor és tanártársait kereste, hanem tanítványait. Érde- kes, de meg is talált bennünket és helyetfoglalt velünk egy sorban, ott a tanítványai között. Az is érdekes, hogy akkor nem a történelemről be- szélt, hanem olyan dolgokról, ami bennünket fiatalokat érdekelt. Na és, hogy még érdekesebb legyen, azt is megemlíthetem, hogy ő nem csak ezen a gyűlésen tudott olyan „közel kerülni tanítványaihoz”, ha- nem bármikor tudott velünk be- szélgetni a magyar labdarúgásról stb.

VAGY hadd mondjam el egy sze- mélyes élményemet. Tavaly Pesten voltam a Tudományos Diákkör Konferencián. Ott ismerkedtem meg szintén egy szovjet professzor- ral, aki arról kérdezősködött, hogy láttam-e az „Anyegin”-t és hogy a DISZ szervezett-e kollektív színház- látogatást. Aztán elmesélte szegedi útját, látogatását a Szegedi Nem- zeti Színházban és véleményét a szegedi színészekről.

SZÓVAL valahogy úgy képze- lém el a tanárok segítségét, amit ugyan én nem is neveznék „segít- ségnek”, hanem valahogy úgy, hogy próbáljunk valamit átadni életha- pasztalatainkból a még tapasztalat- lan fiataloknak. Persze a tanárok és hallgatók közeledésében nem ke- vés illem és egyéb társadalmi érintkezési szabály kell, hogy illes- se a hallgatókat is. Azt hiszem itt bizony nem ártana ha idéznénk egy-két sort Rác Zsános, a Pedagó- gus Szakszervezet elnökhelyettesé- nek hozzászólásából: „Tanítóink előadásokat tarthatnának a bará- t- ságról, szerelem és házasság problé- máiról, az udvarias, figyelmes vi- selkedésről és egyéb kérdésekről”. Azt hiszem ez még az egyetemen is hasznos munkával járna.

GONDOLOM, hogy ilyen irányú támogatása a tanároknak, tanárse- gédeknek, meghozná a maga gyü- mölcseit a DISZ-fiatalok között. De semmi esetre sem segít a DISZ- szervezetek munkáján az olyan in- tézkedés, amely például az Orosz Intézetben látott napvilágot. Gya- koriati jegyek megállapításánál ke- ret van 12 jelesre. Ebből 5 a legjobb csoportban, 3 a legrosszabbban és vi- lágos, hogy a közepes csoportban már csak 4 lehet. Ez különösen nem egyeztetendő össze az új ösztöndíj rendelettel, amely (attól függetle- nül, hogy jó vagy nem jó) tanulá- s- ra ösztönzi a hallgatókat.

Delé István,
IV. evf. orosz szak.

A NÉPKÖZTÁRSASÁG Elnöki Tanácsa Búza László akadémikust, a nemzetközi jogi tanszék vezetőjét kiváló munkája elismerésül a Munka Érdemrenddel tüntette ki.

A PEDAGÓGIAI Főiskola oktató- személyzetének kiemelkedően jó munkát végző tagjai március 12-én tartott prēmiosmoslás alkalmával összesen 31.000 forint pénzjutalom- ban részesültek.

A PEDAGÓGIAI Tudományos Intézet 600 forint pénzjutalomban részesítette Molnár István elvtársat, az Egyetemi Könyvtár dolgozóját, Tóth János élete és munkássága cí- mű tanulmányáért.

AZ ÁLLAM- és Jogtudományi Kar dolgozóinak küldöttsége már- cius 15-én meleg szeretettel kö- szöntötte Polner Ödönt — a kar volt professzorát — 90. születésnapja al- kalmából. Ez alkalommal átnyúj- tották a Kar dolgozóinak ajándé- kát.

A PÉCSI Pedagógiai Főiskola rajztanszéke a hallgatók munkái- ból a szegedi Pedagógiai Főiskolán tapasztalatesere-rajzkiállítás, ren- dezett.

MÁRCIUS 17-én Bónis György egyetemi tanár a IV. Magyar Bék- kongresszusról beszámolót tartott az Állam- és Jogtudományi Karon.

AZ EGYETEMI KÖNYVTÁR ál- lománya 1954-ben 8067 művel gya- rapodott.

MÁRCIUS 16-án 21 versenyző részvételével — nagyszámú hall- gatóság előtt — igen jól sikerült sza- valóversenyt rendezett a Főiskola Magyar nyelvészeti tanszéke. A verseny első helyezettje Sebők Ho- na II. éves esti-tagozatos hallgató lett.

A FŐISKOLA dolgozói és hall- gatói március 10-én igen jól sike- rült tiltakozó gyűlést tartottak Nyugat-Németország felfegyverzése ellen.

1. Csak még most az egyszer át- menjek.

2. No, végeztél? Mi az hogy, kispofám! Hányas? Kettes...!